

TRƯỜNG ĐẠI HỌC VĂN HÓA HÀ NỘI
KHOA SÁNG TÁC VÀ LÝ LUẬN-PHÊ BÌNH VĂN HỌC

-----o0o-----

NGUYỄN VĂN CƯỜNG

TÁC PHẨM TỐT NGHIỆP

(Khóa X, 2007 - 2011)

THỂ LOẠI: THƠ

HÀ NỘI, tháng 5 năm 2011

Lời cảm ơn

Sự học là một quá trình không có điểm dừng, song có từng thời kỳ khác nhau gắn với các giai đoạn của cuộc đời mỗi người. Bốn năm qua, được học tập rèn luyện và giao lưu gặp gỡ với thầy cô bè bạn, với tôi, đó là quãng thời gian quý giá và bổ ích. Bỏ qua thói ham chơi, ham vui và bông bột ở lứa tuổi mà ai cũng có, bỏ qua những sai lầm thường thấy của tuổi trẻ, bỏ qua cả những thất bại và những lỗi lầm cho tôi thêm kinh nghiệm để sống tốt hơn, tôi đã có những tháng ngày hạnh phúc.

Hạnh phúc với tri thức mình có được, dù nó còn khiêm tốn, hạnh phúc với tình cảm với bè bạn, thầy cô như những người thân trong gia đình. Hạnh phúc được giao lưu, gặp gỡ các nhà văn, nhà thơ nổi tiếng mà tôi chưa từng nghĩ sẽ được diện kiến họ. Hạnh phúc vì những câu chữ của mình được sự sẻ chia, góp ý, được hòa mình vào đời sống văn chương và quên đi sự ngộ nhận một thời. Trên hết, hạnh phúc khi tôi đã ngộ ra được, theo cách của mình, chân lý của cuộc sống nơi ánh sáng của trí tuệ.

Lời tôi muốn nói, ngay lúc này đây: Cảm ơn mọi người! Cảm ơn thầy Văn Giá, trưởng khoa, cùng các thầy cô, bè bạn đã bên tôi, cho tôi ý nghĩa và sự hữu ích mỗi ngày trong bốn năm đã qua và nhiều năm sau nữa. Tôi cũng gửi lời cảm ơn đến nhà thơ Bằng Việt, người đã có những góp ý rõ ràng, bổ ích trong quá trình hướng dẫn tôi hoàn thành tác phẩm tốt nghiệp này. Đồng thời, tôi gửi lời cảm ơn chân thành và yêu mến đến nhà thơ Nguyễn Trọng Tạo, người sẽ phản biện tác phẩm tốt nghiệp của tôi, dù không biết nhà thơ sẽ nói gì, tôi tin, đó cũng là những góp ý hữu ích với tôi trong con đường sáng tạo thơ ca, văn chương ở phía trước.

Tôi tin, với tất cả những gì tôi nhận được từ mọi người trong bốn năm đã qua, tôi đã là người hạnh phúc. Tôi sẽ sống tốt hơn, có trách nhiệm hơn và có nhiều hơn cơ hội sáng tác ra những tác phẩm văn chương có giá trị.

Nguyễn Văn Cường
VVND, tháng 5/2011

Đôi điều tự bạch

Cuộc sống, ngẫu nhiên mà cứ như có một sự sắp xếp vô hình nào đó của Đấng tạo hóa vậy, luôn tạo cho con người một ngàn lẻ một con đường lựa chọn trong cuộc sống, và cũng tạo ra cho họ nhiều hơn chừng ấy cảnh ngộ, trạng huống. Cứ tự nhiên thế thôi, tôi trải qua một tuổi thơ sống động, với tất cả nghĩa đầy đủ của từ ngữ này.

Thân xác tôi, một thằng bé còm cõi, đen đúa và ánh mắt vô biên khao khát. Lá số tử vi bảo tôi sướng, sướng từ trong trứng. Ánh mắt mọi người, chữ nghĩa sách vở khi soi chiếu vào tôi, bảo tôi thuộc tầng lớp được nhận lòng thương. Rồi lớn lên, sách vở chữ nghĩa đi vào tôi, không khí giữa cuộc này ngấm vào tôi, nó nịnh bợ hoặc rêu cọt tâm hồn tôi. Và tôi bắt đầu cầm bút, tôi làm thơ, như một món quà tặng bạn bè, và đáp lại những con buồn khó hiểu hay nỗi cô đơn ngẫu tạo.

Lan man như vậy, để nói rằng nếu thấy thơ tôi, văn tôi có những điều đau khổ, thì ấy không phải vì tôi muốn viết thế đâu. Và cũng lan man như vậy, để nếu có thấy cái gì đó, là tín hiệu ban đầu của phong cách riêng, đặc điểm riêng trong thơ của tôi, thì đó có thể là sự cố gắng hiểu cuộc sống này, tất cả, bằng sự ngu ngơ quá đỗi. Vậy nên, *có thể thấy rằng tôi đã ham muốn thế nào, việc thơ hóa, đẹp đẽ hóa, hình tượng hóa những vật, việc giản dị giữa đời sống hằng ngày.*

Thú thật nó làm thơ khô cứng và tiếng thơ chẳng dịu dàng!

Bạn hỏi thơ là gì, tôi sẽ trả lời bạn. Theo tôi, *thơ là cuộc tương giao của hai cái đẹp: Cái đẹp của nghệ thuật ngôn từ và cái đẹp của ánh sáng cuộc sống sống động!*

Bốn năm học đại học, mỗi ngày tôi thích đọc sách, thích nghìn ngấm cuộc sống, gắng một chút với nụ cười an vui. Đúng vậy, sống vui vẻ với cuộc đời này, và nếu có sự đau đớn, ấy là sự đau đớn vì chẳng chịu đi, chịu hỏi, chịu gõ cửa để biết!

Tôi tin, biết nhiều sẽ khiến tâm hồn con người ta thiện lên nhiều lắm! Ấy là cái sự biết chân chính của ánh sáng trí tuệ vậy. Và, tôi muốn đem điều đó vào chữ của mình, một ngày nào đó.

Gạch

Tiên Cường

Lại đứng phỗng dưới cổng làng
Lại thấy gạch lấm râm mùa lửa đốt

Khi ai bảo người sinh ra từ đất
Và người bảo ai sinh ra từ trời
Những vuông đất nhỏ ơi
Say đau đớn lòng lửa
Say bập bùng vóc lửa
Say lập lòe mắt lửa
Say giây phút vinh quang ngọn lửa
Ngày mai hồng bức tường từ đất
Ngày mai
Những viên gạch ru thời gian ngủ thiếp

Tôi nắm chặt trong tay thờ gạch tháp Champa
vô số đèn đài đình chùa
cả những bức tường thành hoang tàn sót lại
Trên vết mạch tường như nấc thang cao mãi
Dấu những bàn chân
Leo lên gạch tôn hình xứ sở

Nếu chỉ là đất là nước là lửa
Những bức tường là trò chơi tưởng tượng
Nếu chỉ là đất là nước là lửa
Thế giới thuộc về hoang sơ

Chiều nay dưới cổng làng
Tôi bàng hoàng và hạnh phúc nhận ra
Trong lòng tay
Lửa và đất rúc rích mùa sinh

Khôi đen

Tiến Cường

Ngày mệt mỏi
đuổi cơn mưa chạy trốn khỏi giấc mơ

Đừng đuổi ta
Hỡi khôi đen cuộn cuộn

Ta sẽ trả những cốc nước về cánh đồng khô
những bát cơm về mùa giáp hạt
Trả manh áo cho con tầm dẹt nắng

Đừng đuổi ta
Hỡi những khôi đen cuộn cuộn

Ta cho mi một cơn mưa không ký ức
cho mi một con đường không dấu chân
cho một bông hoa không màu sắc
một nụ hôn không hơi men

Đừng đuổi ta đừng đuổi ta
Hỡi những khôi đen cuộn cuộn

Một nhóm ta sẽ rụng bên đám lửa
Một nhóm ta về bên Đức Thích Ca
Một nhóm ta làm mồi cho một đất
Một nhóm ta quanh quẩn trước nhà em
Một nhóm ta hóa làm hành tinh nhỏ
Giải nỗi đau mặt trời: Nhật tâm

Ơi những khôi đen
ta đâu trốn chạy
nỗi sợ hãi trong mi phi theo mưa!
Và vĩnh biệt
những khôi đen cuộn cuộn.

Cửa

Tiến Cường

Khuôn khuôn một vuông cửa
Là ranh giới của mọi biên giới
Là biên giới của mọi ranh giới

Người ta vẫn luôn lừa phỉnh chính mình
Về thế giới phía sau cánh cửa
Bản doanh của bất ngờ và bí ẩn

Đừng hoài công
thiết kế
sắp xếp
phỏng đoán
tiên tri
Mọi sự sinh sôi và chết trên sự sinh kế tiếp
Phía sau cánh cửa

Này cửa mở sáng
cửa chữ cửa tình
cửa sự nghiệp công danh
cửa thiên đàng địa ngục
cửa những điều không thực
cửa vào CỬA

Cửa ít khi dắt con người đến cửa
Cửa luôn đánh lừa người ta phía sau nó

Khi bước qua một cánh cửa nào đó
Mơ hồ ai đẩy ta đi

Đá

Tiến Cường

Đá mang hình hài
khi Đam san hôn lên Nữ thần mặt trời
khi giọt nước nở ra ngọn núi
khi trái đất vỡ ối trở dạ
dây rốn dài đóng khổ ngày đêm

Người nghe trong tiếng chiêng chạy đỉnh núi rừng
Người bảo trong tiếng sóng ngã bên vách đứng
Người thấy trong đám mây sét rạch
Tiếng đá nói

Thủa mới sinh
Đá hiện như câu thơ vụng dại
Lớn lên
Đá trụ đất trụ trời
trụ sự điên rồ của tham vọng bên hòn đạn mũi tên
trụ nỗi nhớ của người quả phụ ngóng chồng trên biển

Đá trụ thói keo kiệt của thời gian
trụ nét hay quên của ý nghĩ

Ngày đá chết
khai sinh một vương đất mỡ màng

Đá như chiếc túi ba gang
Nơi con người ký gửi văn minh-hồn-cốt

Giêng hai đôi đầu đòn gánh

Tiến Cường

Ngày tôi ngủ quên trên lưng trâu
Cánh diều giấy buộc sừng trâu bay mất
Ngày đuổi bắt rét buốt mùa đông
Nhốt trong ống bơ đầy phân trâu cháy đỏ
Hơi ẩm thập thò như mặt trời

Ngày cha chắt giêng hai lên đôi đầu đòn gánh
Con đê làng hõm sâu lối nhỏ
Thân cha ngập nửa triền đê

Ngày ấy nướng con muôm muôm thương con cào cào
Váy đỏ váy xanh giã gạo cho bà
Ngày lớp chớp đồng sâu tát vét
Giỏ voi ngóng bụi hóa phép đầy

Ngày cha chắt giêng hai lên đôi đầu đòn gánh
Đồng chiêm ngút dáng cò bay
Chờ vía cơn mưa tháng sáu

Ngày ấy căng câu đồng dao làm mỗi nhử gió
Gió rĩa đuôi diều giấy lao chao
Ngày ê xì cô bạn cắt cỏ
Ngực nhú mầm như măng
Cô gái khóc òa sợ hãi

Ngày tôi ngủ quên trên lưng trâu
Giêng hai vít cong đôi đầu đòn cha gánh

Trò chơi

Tiến Cường

Tung vài chữ cái lên trăng
Được đôi dải yếm chị Hằng về chơi
Thổi vài chữ cái lên đời
Nhận mầu cát tút huýt lời bình yên

Giấu lời ru giữa ngoan hiền
Đêm đêm mang áo chính chuyên ra nhàu
Cát cô đơn dưới bùn sâu
Một hôm hồ cạn chân cầu gió say

Vác cần câu phía chân mây
Được đôi dép lệch người bay vương vào
Đánh đu với trận mưa rào
Cầu vòng nhún trượt lộn nhào sông Ngân

Mối mai tuyết với chàng xuân
Ra về gặp rét Nàng Bân bỏ mùa
Khỏa thân cho nắng thêu thùa
Hôm sau nắng ồm đầy mùa thu qua

Hết trò
    thử hóa bóng ma
Ừ
    như
        hồn vẫn thiết tha
        cõi người

Mưa chiều xưa

Tặng Xuân

Tiến Cường

Gió là gió của người dung
Mơn mơn đổ nét thẹn thùng bỏ quên
Đường là đường của thân quen
Ngập ngừng bước vội lại xen bước vờ

Tạnh là tạnh của khoảng ô
Mưa từ khước đợi mây chờ lan lan
Chiều là chiều của thời gian
Cũ chưa bao giác nồng nàn dâng dâng

Đừng mây cho mắt tụ quầng
Ta về hôm một đốt vàng trắng xanh
Cái ngày xưa quá mong manh
Con mưa chẳng đủ vá lành bình yên.

Bác thợ rèn

Tiến Cường

Người thợ rèn kể về sức mạnh tổ tiên
Bằng tuổi thanh kiếm thanh qua lưỡi cày lưỡi cuốc
Mặt đẽ lóe lên lời tiên tri
Về an bình và no ấm

Dường như những đường quai búa
Từ cánh tay của thiên lôi
Thanh đồng thanh sắt
Được rèn ra như đứa trẻ biết vâng lời

Trận trận mồ hôi
Động lại lưỡi dao sắc ngọt
Búa đẽ chan chát
Chạm vào vách gió những nấc thang

Lò nung rực hồng
Thứ ánh sáng mà mặt trời đã mượn
Bác thợ rèn rành rộ
Tán hình hài bánh xe ngày mai

Trăng và mẹ

Tiến Cường

Mỗi lúc mẹ gọi tên cha
Là khi trăng về bên cửa
Lần theo nếp thư cha gửi
Từng chữ thăm
Vịn giữa bóng trăng trôi

Khoảnh khắc cha hi sinh
Mẹ gục vai trăng òa khóc
Vết đạn bầm in khóe mắt
Chiều chiều
Xoáy đỏ hoàng hôn

Mẹ chải tóc cô đơn
Con mèo trèo cây cau không biết
Trái cam mả vàng không hay
Bát đĩa ngủ ngày
Gió lạnh phòng mép chiếu

Một đêm mẹ tránh ánh trăng
Sợ cha nhắc lòng chung thủy

Trăng đợi mẹ từng đêm
Chảy tràn buồng cau lạnh
Thương mẹ thôn thức
Trăng đưa cha về
Bằng chiếc-bóng-thăm-thì-

Chùm thơ hai câu về Lai Châu:

Mó nước Nậm So

Leo lẻo nước xanh đùn man mát mắt
Trẻ lội đục loang lồi cạn lạt tôi về

Tính tẩu

Em áo cóm em xòe xinh cuống lá
Tính tẩu đôi dây so núi với mắt thâm

Tú má lệ

Má lệ tròn tròn tay em mỏng mỏng
Bắn trúng rồi lại trượt hội thương nhau

Sơn nữ hái chè

Chè xanh ướp một góc trời thơm biếc
Sơn nữ say ngắt lẫn ngọn sao xanh

Tiếng rừng

Có con chim núi nó ca
Bằng mười đốm nắng bậu hoa chuối rừng

Cỏ sa trường hát

Ngủ đi ơi những lối lằm
Xưa giày xéo cỏ giờ nằm cỏ ru

Mục lục:

STT	TÊN TÁC PHẨM	trang
1	Gạch	3
2	Khối đen	4
3	Cửa	5
4	Đá	6
5	Giêng hai đôi đầu đòn gánh	7
6	Trò chơi	8
7	Mưa chiều xưa	9
8	Bác thợ rèn	10
9	Trăng và mẹ	11
10	Chùm thơ hai câu	12

